Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Admonitio Ad Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

Vxores viri debent in caſtitate diligere. 1009
Vxores viris ſuis fidem & dilectionem ſervare debent. 1010. 1280
Vxore una unuſquiſque contentus ſit. 934. 1247. 1289
Vxores tantùm duas habere permiſſum. 1293. Nam tertia ſuperflua eſt.
Vxorem ſuam ſi quis ſcit ancillam eſſe. 1123
Vxorem ſi quis acceperit, primo anno excuſatur ab expeditione bellica. 164
Vxor ducenda eſt publicè & non occultè. 1063. 1264. Canonicè & legaliter accipienda. 1111. Legitimè viro conjungenda. 931
Vxorem habens, concubinam habere non poteſt. 1098. 1145 1129
Vxorum prægnantium coitu ſe abſtineant viri. 963. 1295.
Vxor enim non eſt cóceſſa cauſa libidinis, ſed filiorũ. 1290
Virũ ſi uxor accuſaverit frigiditatis. 164. 184. 932. 957. 1278
Vxor ſi adulterium perpetraverit. 1107
Vxores quomodo liceat abjicere. 1092
Vxor dimitti poteſt propter fornicationem. 936. 1207. 1145
Vxor dimittenda non eſt propter fornicationem. 963
Vxorem ſi quis dimiſerit, alteri non nubat. 88. 115. 183. 932. 1145
Vxorem propriam ſi quis dereliquerit vel interfecerit. 670. 885. 1219. 1227. 1252. 1253
Vxor à viro dimiſſa alium maritum non accipiat. 228. 517. 709. 858
Vxor ſemper innupta maneat quæ virum ſuum in aliam provinciam ſequi noluerit. 164
Vxor poteſtatem habeat res ſuas vendere & donare. 260
Vxor dotem recipiat poſt mortem mariti, ſi liberos non habuerit. 71. 129
Vxores defunctorum tertiam partem conlaborationis accipiant. 776. 883
Vxor memoriam mariti cum pudiitia caſtitatis obſervans. 150
Vxor ſi mortem viri ſui conſiliavit. 163
Vxorem ſi quis acceperit eam quam priùs deſponſatam non habuit. 71
Vxorem ſi quis ſervus acceperit colonam alienam. 401
Vxorem habere non licet ſocrum &c. 68. 112. neque filiam de baptiſmo vel de confirmatione. 1178. neque eam cujus filium tenuit in fonte is qui uxorem ducere vult. 1288. neque virginem vel viduam ſacratam. 1295
Vxorem Reges accipere non debent de exteris gentibus. 577
Vxorem ſuam ſi quis velari permiſerit. 165
Vxorem alienam ſi quis tulerit vivo marito. 36. 70. 292. 608
Vxorem ſi quis duxerit ſponſam alterius. 116
Vxoris ſuæ conſobrinam ſi quis cognoverit. 165
Vxorem fratris ſui ſi frater adulteraverit. 165. 182. 829. 1253
Vxorem domini ſui ſi quis adulterio violaverit. 1006
Vxorem alterius ſi quis ſubegerit. 114
Vxorem ſi Preſbyter acceperit, ab ordine deponatur. 1157
Vxores plures ſi ſacerdotes habuerint. 191

X

Xenodochium eſt locus venerabilis in quo peregrini ſuſcipiuntur. 746
Xenodochia quomodo ordinanda. 148
Xenodochia qui habent, pauperes paſcant. 257. 237. 546
Xenodochia regalia. 259. 538

Y

Yrias, curſus genus inter paganos uſurpatus. 152

Z

Zacharias Papa. 1233. Ejus epiſtola 803. 811
Zelus fidei dominicæ 1038
Zizania nulla corrumpant meſſem dominicam. 1038

FINIS INDICIS.

ADMONITIO AD LECTOREM.

POST abſolutam capitularium editionem venit in manus meas vetus eorum exemplar ſexcentorum aut circiter annorum, quod mecum liberaliſſimè communicavit vir clariſſimus Aymo Pruſtus à Camboburgo Conſiliarius regius & Anteceſſor Aurelianenſis. Continentur in eo priores quatuor libri cum duabus prioribus appendicibus libri quarti. Ponitur autem primò præfatio Karoli Magni quæ initium libri primi conſtituere ſolet, deinde præfatio Anſegiſi cum hac inſcriptione: Secunda præfatio glorioſiſſimorum Principum Domni Ludouvici Auguſti & Chlotarij Cæſaris. *In præfatione porrò iſta admixtum eſt nomen Lotharij, quemadmodum obſervatum eſt de multis aliis vetuſtis exemplaribus. In calce verò codicis repeririuntur capitula excerpta ex illis quæ collecta & Hadriano Papæ oblata ſunt ab Angilramno Archiepiſcopo Metenſi, quæ in iſto codice dicuntur accepta partim ex ſynodalibus decretis ſancti Gregorij Papæ, partim ex Concilio Niceno.*

In eodem codice Aurelianenſi deſcripta ſunt priora quinque capita opuſculi de inſtitutione regia quod Ionas Epiſcopus Aurelianenſis ſcripſit ad Pippinum Aquitaniæ Regem, quod verò vir clariſſimus Domnus Lucas Dacherius ex codice Romano edidit in tomo quinto ſui ſpicilegij. Sed pro eo quod illic in capite primo legitur, Duo quippe ſunt, Imperator Auguſte, quibus principaliter hic regitur mundus, *liber Aurelianenſis disertè ſcriptum habet:* Duæ ſunt, inquit, Imperatrices aguſtæ quibus principaliter hic regitur mundus. *Vt non dubitem quin ita ſcriptum fuerit in codice ex quo opuſculum iſtud deſcriptum eſt ut ad Dacherium mitteretur. Vide porrò quæ nos de hoc argumento diximus in Notis ad capitularia pag. 1213.*

Eodem tempore quo codex iſte Aurelianenſis venit in manus meas, delata eſt in bibliothecam Colbertinam vetuſtiſſima epiſtolarum Alcuini collectio, inter quas reperta eſt illa cujus mentionem fecimus in eiſdem Notis noſtris pag. 1062. mutila illa quidem, ſed minima ſui parte, ut nobis manifeſtum eſt. Scripta eſt ad Candidum & Nathanaëlem, id eſt, ad Vvizonem & Fredegiſum, ut docet vetus elenchus in fronte codicis poſitus, in quo ſic legitur: Epiſtola ad Candidum. i. Vvizonem & Natanahel. i. Fridigiſum. *Sequitur epiſtola cum nævis ac mendis ſuis, qualis legitur in veteri exemplari.*

Epiſtola ad Candidum & Natanaël.

CAriſſimis in Chriſto filiis Candido & Nathanaheli Albinus ſalutem. Cura mea & caritas mea vobiſcum, filij, omnibus vigilat horis, optans vos moribus & religioſa vita Deo placere & Domino meo David, & ut exemplo ſitis boni operis aliis in palatio viventibus. Gratia eſt patris filius ſapiens. Sapientia vera eſt quæ ad vitam ducit æternam. Nec nobis ignobilia quædam ſtatuit præcepta, ſed valde nobilia & omni honore digniſſima, in quibus ad vitam poſſimus promereri perpetuam & inter homines laudabilem habere honorem. De quibus ſiquidem præceptis ſœpius vos ammonui in ſcola eruditionis veſtræ; ſed nuper de nido paternæ edocationis edocti, ad publicas evolaſtis auras. Intellegatur in vobis quod audiſtis à nobis. Vivat pater in filiis, qui modò trepidus diem expectat mortis ſuæ. Opto vos habeat ſuperſtites quos habuit in ſervitio De

laboris ſui commilitones. Plurima mihi eſſent ſcribenda, quæ vobis neceſſaria ſunt obſervanda. ſed ſcio me de honeſtate vitæ ſœpius veſtram ammonuiſſe caritatem, litteriſquemonita mea ſœpius proſequi & renovare. Quapropter dicamus quæ modò nobis & vobis neceſſaria eſſe videntur. Igitur venerabilis pater Theudulphus Epiſcopus quibuſdam confratribus ſancti Martini fidelibus veſtræ proſperitatis interceſſoribus de quodam reo fugitivo habet diſceptationem. Qui reus, poſt plurima pœnarum genera, ſubitò de vinculis elapſus, ad Eccleſiam confugit ſancti Martini præcipui confeſſoris Chriſti, confitens peccata ſua, reconciliationem depoſcens, Cæſarem appellans, viam ad ejus ſanctiſſimam præſentiam flagitans, quem reddidimus ejuſdem præfati Epiſcopi propter inſidias ſibi paratas in via, ut fertur, abeuntes cum dimiſerunt ante fores Eccleſiæ ſtantem. Sed ejuſdem venerandi Epiſcopi, his tranſactis, hoſtiliter venerunt homines quamplurimi, ut compertum eſt. Sed octo primates homines cum Epiſcopo noſtro die dominico in Eccleſiam, non illi octo qui in Propheta leguntur in gladiis & lanceis paſcere terram Nembroth, ſed rapere reum & ſanctitatem domus Dei profanare & ſancti confeſſoris Chriſti Martini imminuere honorem. Inruentes ſiquidem intra cancellos altaris, quos expulerunt fratres ante faciem altaris. Si aliud dicunt, omnino falſum fuerunt, quia illorum nullus caput tunc temporis inclinavit ad altare Dei. Sonuit ſiquidem ante civitatem veniſſe hoſtem Aurelianenſem ac profananda ſancti Martini ſuffragia. Quia ſciebant commanentes ex villulas homines exinde venientes, concurſus fuit in civitate ſubitò mendicorum ex omni parte, ſuum parati defenſorem defendere. Timor & tumultus ubique increpuit, de quorum manibus fratres noſtri eripuerunt præfati Epiſcopi homines, ne quid malè paterentur, populumque foras Eccleſiam expulerunt. Sed ſcio antè nominatum Pontificem multas dicendas eſſe accuſationes contra fratres noſtros, & quæ geſta ſunt exaggerare, & plurima addere quæ geſta non erant, ſicut in ejus legebatur litteris. Quapropter, filij cariſſimi, præcipiendo præcipio vobis ut proſtrati veniatis ante pedes Domini mei David Imperatoris æquiſſimi & ſereniſſimi, poſtolantes Epiſcopo veniente locum defenſandi & diſputandi cum eo ſi juſtum ſit ut vi raperetur de Eccleſia ad eaſdem pœnas reus de quibus aufugit, & an æquum ſit ut qui Cæſarem appellat, ad Cæſarem non adducatur, & utrum fas ſit ut pœnitens & confitens ſcelera ſua ſpolietur omnibus bonis uſque corrigiam calciamenti, vel ſi bene cuſtodiatur illud dominicum ver-
Iac. 2. bum quo ait: *Superexaltat miſericordia judicium.*
In tali ſiquidem facto è contrario ſuperexaltat judicium miſericordiam. Et ubi eſt multotiens laudata miſericordia ab ipſo Domino noſtro Ieſu Chriſto,
Matth. 5. quæ inter evangelicas legitur beatitudines: *Beati miſericordes, quoniam ipſi miſericordiam conſequen-*
Luc. 6. *tur.* Item præceptum dominicum: *Eſtote miſericordes ſicut & pater veſter miſericors eſt.* Item caute-
Ibid. lam providam conſideremus, ubi ait: *Nolite condempnare, & non condempnabimini.* Et alia multa quæ in evangelio leguntur auctoritate de miſericor-
Matth. 9. dia & ipſius Domini verbo, ubi ait: *Non veni vocare juſtos, ſed peccatores.* Quapropter peccatricem
Luc. 7. mulierem, quæ ſanctos tetigit pedes, non abhorruit

ex tactu obprobrium contulit Chriſto, ſed inſignia virtutis ejus elicuit. Neque enim immunditia ejus polluit mundum, ſed puritas mundi purificavit immundam. Recordemur nos illius eſſe ſervos qui, ductus ad crucem, pro crucifigentibus oravit. Et quomodo venerabilis pater dicit reum peccatorem Eccleſia non debere recipi. Si Eccleſiam peccatores non intrant, fortaſſis ſacerdos non invenietur qui Miſſas cantet in ea, ne qui cantanti reſpondeat, niſi quiſlibet nuper baptizatus, dicente Iohanne Apo-
ſtolo: *Si dixerimus quia peccatum non habemus, noſmetpiſos ſeducimus, & veritas in nobis non eſt.* 1. Ioa. 1.
Sed eundem reum diabolum nominari in venerabilis
Epiſcopi litteris invenimus, non hominem. Non 1. Cor. 4.
cogitas quid Apoſtolus ait: *Nolite judicare ante tempus.* Numquid præſcribimus potentiæ Dei ut
miſereatur cui vult, qui ait: *Erunt noviſſimi primi &* Matth. 19.
primi noviſſimi. cujus ſapientiæ interpretationem in Iuda & latrone. Ille de apoſtolatu pependit in laqueo, iſte de cruce paradiſum intravit. Duo ſunt, dicit beatus Gregorius de hac eadem ſententia, quæ ſollicitè penſare debemus. quæ enim multi vocati, ſed pauci electi ſunt. Primum eſt ut de ſe quiſque minimè præſumat: quæ etſi jam ad fidem vocatũ eſt, utrum perhenni regno dignus ſit neſcit. Secundum verò, ut unuſquiſque proximum, quem fortaſſe jacere in vitiis conſpicit, diſperare non audeat, quia divinæ miſericordiæ divitias ignorat. Numquid aliquis peccator talis eſt qui Chriſti ſanguine purgari non poſſit, & quàm profunda ſcelerum voragine demerſus ut miſericordia Chriſti eum mederi non poſſit? Quid aliud ait qui hoc dicit niſi ut Chriſtus fruſtra mortuus ſit? Fruſtra autem mortuus eſt ſi aliquos non poteſt vivificare, quæ nobis veniam cotidie donat. Numquam juſtum eſt eam aliis denegare quam nobis ſedulis optamus votis dari. Ad Eccleſiam confugimus ut in ea exaudiantur preces noſtræ, & aliorum preces in ea exaudire dedignemur. Nobis per ſanctorum preces in Eccleſia peccata dimitti confidimus, & confitenti peccata duro corde
in eadem ligamus Eccleſia. Ad Apoſtolus præcipit Gal. 6.
delinquentes corripere in ſpiritu manſuetudinis. Et Iac. 3.
Apoſtolus Iacobus: *Si zelum amarum habetis, & contentiones ſunt in cordibus veſtris, nolite gloriari.* & cetera quæ adſequentibus terribili cenſura leguntur de his qui zelum habent amarum. Zelum ſiquidem bonum eſt ſi ſpiritu manſuetudinis mitigetur. Curandum eſt ut rectorem ſubditis & matrem pietas & patrem exhibeat diſciplina. Atque providendum ne aut diſtrictio rigida aut pietas ſit remiſſa. Nam diſciplina vel miſericordia multùm diſtruitur
ſi una ſine altera teneatur. Idcirco in arca & virga & Hebr. 9.
manna fuiſſe legitur ut in pectore rectoris eſſet virga diſtrictionis & manna dulcedinis. ut pſalmiſta:
Virga tua & baculus tuus ipſa me conſolata ſunt. Sit Pſal. 22.
zelus, ſed moderatè ſæviens. Sit pietas, ſi non plus quàm expediat parcens. Sed videamus quid de fugitivis ad Eccleſiam ſancti canones cenſeant. In ca-
none Aurelianenſi cap. 1. legitur: *De homicidis &* Concil. Aurel. I. c. 1.
adulteris & furibus, ſi ad Eccleſiam confugerint, id conſtituimus obſervandum quod eccleſiaſtici canones decreverunt & lex Romana conſtituit, ut ad Eccleſiæ atriis vel domũ Epiſcopi eos abſtrahi omnino non liceat nec alteri conſignare, niſi ad evangelia datis ſacramentis de morte, debilitate, & omni pœnarum genere ſint ſecuri. O! Aurelianenſis Pontifex

contra Aurelianenſem ſynodum facere audet, in qua fuerunt Epiſcopi, ut legitur, ſeptuaginta duo. An æquum & honeſtum videri poterit ejuſdem civitatis Pontificem ſuæ propriæ civitatis auctoritatem infringere? Item ſynodo Aurelianenſi cap. XXI.

Concil. Aurel. IV. c. 21.

Si quis neceſſitati compulſus ad Eccleſiæ ſepta confugerit, & ſacerdote ſeu præpoſito Eccleſiæ prætermiſſo atque contempto eum quiſque de locis ſacris vel atriis ſeu vi ſeu dolo abſtrahere aut ſollicitare fortaſſe præſumpſerit, ut inimicus Eccleſiæ ab ejus liminibus arceatur quouſque juxta Pontificis diſcretionem digna per indictam pœnitentiam emendatio ſubſequatur, eo tamen qui à ſe raptus eſt priùs Eccleſiæ reſtituatur. Item ſanctus Silveſter in titulo XXI.

Concil. Aurel. V. c. 22.

De ſervis qui pro qualibet culpa ad Eccleſiæ ſepta confugerint id ſtatuimus obſervandum, ſicut in antiquis conſtitutionibus tenetur ſcriptum. Pro conceſſa culpa, datis à Domino ſacramentis, quiſquis ille fuerit egrediatur, de venia jam ſecurus. Enimvero ſi immemor fidei dominus tranſcendiſſe convincitur quod juravit, ut is qui veniam acciperat probatur, tantummodo pro ea culpa qualecunque ſupplicio cruciatur, dominus ille qui immemor fuit datæ fidei, ſit ab omnium communione ſuſpenſus. Item ſynodus Agathenſis:

Concil. Aurel. I. c. 1.

Placuit ut homicidæ à foribus Eccleſiæ non citò pellantur, & omne genere pœnarum ſint liberi, ita tamen ut eis quibus rei ſunt ſatisfaciant. Item ſynodus Agathenſis: *Omnis fidelis qui in ſinum Eccleſiæ confugerit, hoc eſt matris, non facilè repellatur, ſed in ea Eccleſia, quantum judices veritatis judicaverunt, ſatisfactione ſanetur.* Sed & de Conſtantino Imperatore legimus, dum baptizatus fuerit, ut die quarta hujuſmodi ſtatuiſſet legem, ut in quocunque loco fuerit fabricata Eccleſia, conſecrationis hanc virtutem obtineat ut quicunque reus in eam fugerit, judicis periculo qui in præſenti fuerit defenſetur.

Acta S. Silveſtri MS.

Sed & perſpectis cautiſſimis Romanorum libris ita de fugitivis ad Eccleſiæ cujuſlibet ſuffragia invenimus ſcriptum, vel de eis qui Cæſarem appellant, vel ad Principem ſe duci flagitant. Theodoſius & Valentinianus Aug. Antiocho Præfecto prætorio data X. Kal. Aprilis Conſtantinopolim Antiocho & Baſſo Conſulibus. INTERPRETATIO.

Interpret. l. 4. Cod. Theod. de his qui ad Eccleſ. conf.

Eccleſia ac loca Deo dicata, rei qui ibidem compulſi timore confugerint ita tueantur ut nullis locis ſanctis ad direptionem rerum vim ac manibus afferre præſumat. Sed quicquid ſpatij vel in porticibus, vel in atriis, vel domibus, vel in areis ad Eccleſiam adjacentibus pertinet, velut interiora templi præcipimus cuſtodire, ut reus timoris neceſſitas non conſtringat circa altaria manere & loca veneratione digna polluere. Imp. Honorius & Theodoſius Aug. Ciciliano præpoſito poſt alia datur VIIII. Kal. Febr. Ravenna Honorio VIII. & Theodoſio ſecundo Auguſtis Conſulibus. INTERPRETATIO.

Interpr. l. 3. Cod. Theod. de cuſtodia reor.

Omnibus dominicis diebus judices ſub fide cuſtodia de carceribus reos educant, ut eis à Chriſtianis vel à ſacerdotibus ſubſtantia præbeatur, & ad balneum prædictis diebus ſub cuſtodia religionis contemplatione ducantur. Si quis de judicibus hoc implere neglexerit, pœnam quam lex ipſa conſtituit cogatur implere. Lege Iulia de vi publica dampnatur qui aliqua poteſtate præditus civem Romanum Imperatorem appellantem necaverit in via publica, vincla duci juſſerit; cujus rei pœna in humiliores capita, in honeſtiores inſulæ deportatione cohereeatur.

Interpr. l. 2. & 13. Cod. Theod. de appellat.

Lege Iulia decretum eſt ut pro violentia dampnetur quicunque judex appellantem, ut ad Principis præſentia ducatur, ingenuum hominem vel civem Romanum torſerit, occiderit, vel occidi juſſerit, vel in vinculis publicis adſtrinxerit, vel flagellis cæciderit, aut damnare præſumpſerit, pro qua re humiliores perſonæ capite puniuntur, honeſtiores in inſula religantur. Legitur in Oroſio libro VII. de Alarico Rege, qui Romam obſedit, irrupit, vaſtavit, quali intentione locis ſanctis idem paganus Rex parcere juſſit, ut eadem verba ponimus quæ idem hiſtoricus vir poſuit, qui poſt congruam rerum geſtarum ſeriem litteris ſubjunxit: *Adeſt Alaricus, trepidam Romam obſidet, turbatámque irrumpit, dato tamen præcepto priùs ut ſi quis in ſancta loca, præcipuè in ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli baſilicæ confugiſſet, hos in primis inviolatos ſecuros eſſe ſinerent.*

Oroſ. lib. 7. c. 39.

Et quo honore vaſa ſancta reportare juſſiſſet inventa ad Eccleſias ille qui ſcire deſiderat legere poterit. Si hæc quæ poſuimus canonem vel legum teſtimonia minores eſſe auctoritates æſtimet, legat ipſius Domini de fugitivorum civitatibus præcepti, & intellegat divinitus eſſe ſtatutum ut rei & peccatores, Domino Deo demandante, loca defenſationis debuiſſent habere ubi protegerentur à perſequentium inſidiis. Necnon & ipſam Romam aliáſque per mundum civitates aſylum ſtatuiſſe ad reorum defenſationem legitur, ut per illius loci vel templi, qui apud eos ſanctus habebatur, ſevera legum cautione mitigaretur. An fas eſt apud Chriſtianos minoris eſſe honoris Eccleſiam Chriſti quàm templum Iovis apud paganos, vel beatæ Mariæ genetricis Dei domum quàm impiæ Iunonis aſylum inferioris venerationis haberi? Aut ipſe beatus Martinus, verus Dei cultor, in Chriſtiano imperio minùs venerari fas eſt quàm Scolapius fallator in paganorum poteſtate habuit? Hæc ſiquidem omnia ſi Domino meo David Imperatore Chriſtianiſſimo & in omni honore Dei devotiſſimo leguntur vel verbis pacificis dicantur, ſcio ſanctiſſimum illius animum, & pietate pleniſſimum, & in cuſtodia mandatorum Dei cautiſſimum, cui nullis poterit muneribus de via veritatis averti, qui omnia ita decernit & judicat ſicut Domino Deo Ieſu Chriſto placuerit & ſanctis ejus, & ſibi erit mercis perpetua in æterna beatitudine, & filiis ſuis benedictio ſempiterna. Ecce ſanctarum cenſura canonum, ecce legalium ſcita litterarum firmiſſimè honore Eccleſiarum Chriſti in patrociniis fugitivorum conſervari jubent. Nunquam credimus ut Chriſtianiſſimus & ſereniſſimus Imperator Domnus Carolus Auguſtus aliter præcipiat niſi ut ſanctarum cenſura canonum & legalium......

Deſunt heic nonnulla, ſed admodum pauca, ſeptem nimirum lineæ aut octo ad ſummum. Eò autem tendere videtur oratio ut Candidus & Nathanaël auctoritate ſua efficiant ne quid ab Imperatore ſtatuatur adversùs congregationem ſancti Martini.

HHhhh ij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Addenda & emendanda in primo tomo.

IN *Præfatione cap.* 4. *lin.* 2. *leg.* dictas
Ibid. cap. 23. lin. 25. leg. *capitula ipſorum librorum ope-*
Ibid. cap. 18. *lin.* 8. *leg.* ſynodo
Ibid. cap. 49. *lin.* 23. *leg.* CCCCLXXVIIII.
Ibid. cap. 67. *lin.* 36. *leg.* Quatriduum illud
pag. 21. *lin.* 12. *leg.* faciatis
pag. 175. *lin. ult. leg.* excluſas
pag. 177. *cap.* 1. *lin.* 13. *leg.* ipſe
pag. 191. *cap.* 1. *leg.* judicare & indicare
pag. 207. *in initio leg.* 788.
pag. 210. *lin.* 35. *leg.* prædiximus
pag. 230. *lin.* 28. *leg.* communionem
pag. 240. *lin.* 19. *leg.* linum.
pag. 259. *cap.* 5. *in marg. repone:* Ibid. lib. 2. tit. 47. c. 3.
pag. 267. *cap.* 19. *leg.* dominica
Ibid. cap. 20. *in marg. leg.* Ibid. c. 19.
pag. 315. *cap.* 50. *§.* 4. *lin.* 2. *leg.* quinis
pag. 316. *cap.* 51. *§.* 2. *lin.* 21. *leg.* Graſio
pag. 330. *cap.* 5. *in marg. leg.* VII. 402.
Ibid. lin. 7. *leg.* non ex numero ſeptuaginta
pag. 341. *cap.* 68. *leg.* Volumus ut bonos
pag. 346. *in præfat. lin.* 7. *leg.* veniſſemus
pag. 361. *cap.* 12. *leg.* Vt monachi & ſanctimoniales. *Dele* & Canonici.
pag. 366. *cap.* 12. in lemmate, adhibe eandem emendationem.
pag. 372. *lin.* 20. *leg.* diſtrictione
pag. 379. *cap.* 2. *lin.* 6. *leg.* propria
pag. 398. *cap.* 72. *in marg. repone:* VI. 214.
pag. 410. *lin.* 45. *leg.* Quia inſtigante antiquo
pag. 457. *cap.* 15. *leg.* De ordinatione eccleſiaſtica.
pag. 472. *cap.* 16. *adde in marg.* Ibid. c. 16.
pag. 478. *cap.* 5. *lin.* 7. *leg.* cujuslibet
pag. 495. *cap.* 8. *lin.* 12. *leg.* Albiam
pag. 498. *cap.* 10. *lin.* 4. *leg.* renuncient.
pag. 507. *cap.* 2. *lin.* 17. *leg.* monachi
pag. 519. *&* 522. *in titulo capitularis lin.* 3. *leg.* EXCERPTA.
pag. 527. *cap.* 5. *lin.* 25. *leg.* præpoſitis
pag. 535. *cap.* 6. *lin.* 7. *leg.* convitiis
pag. 535. *cap.* 1. *in marg. leg.* Lib. 2. leg. Long.
pag. 554. *lin.* 18. *leg.* negotij
pag. 566. *cap.* 13. *lin.* 5. *leg.* nobis
pag. 581. *cap.* 16. *in marg. leg.* Ivo par. 1. c. 238.
pag. 592. *in decreto lin.* 4. *leg.* partibus
pag. 622. *in titulo leg.* ANNI DCCCXX.
pag. 637. *cap.* 15. *lin. ult. leg.* juſta
pag. 639. *cap.* 20. *lin.* 9. *leg.* inundatio
pag. 647. *in admonitione Sirmondi lin.* 8. *leg.* Extat in coll.
pag. 652. *lin.* 35. *leg.* Hlotharij V. Indict. V.
pag. 663. *cap.* 3. *adde in marg.* Addit. IV. 97.
pag. 665. *cap.* 1. *adde in marg.* Addit. IV. 104.
pag. 670. *cap.* 4. *in marg. leg.* Addit. IV. 119. 162.
pag. 689. *cap.* 2. *adde in marg.* Concil. Mogunt. an. 813. c. 50.
pag. 706. c. 10. *lin. ult. leg.* examinetur.
Pag. 707. cap. 24. dele in margine quæ illic adnotantur ex libro legis Longobardorum, quæ referenda ſunt ad marginem capitis 25.
pag. 720. *cap.* 85. *adde in marg.* V. 100. 214. Addit. IV. 163.
pag. 724. *cap.* 101. *adde in marg.* S. Gregor. lib. 2. epiſt. 24.
Ibid. lin. 29. *adde in margine:* VI. 197.
pag. 729. *cap.* 136. *in lemmate leg.* De ordinatione Preſb.
pag. 730. *cap.* 147. *adde in marg.* Capitula Herardi cap. 19.
pag. 731. *cap.* 157. *adde in marg.* Addit. IV. 165.
pag. 746. *cap.* 29. *lin.* 23. *leg.* lucrum
pag. 750. *cap.* 41. *in marg. leg.* Ivo par. 9. cap. 65. & par. 16. c. 345. Vide Addit. III. cap. 92.
pag. 755. *cap.* 7. *leg.* De clamatoribus
pag. 757. 16. *cap.* De liberis hominibus qui uxores
pag. 761. *cap.* 39. *in marg. leg.* Lib. 3. leg. Longob. tit. 4. c. 4.
pag. 781. *cap.* 28. *lin. ult. leg.* cap. 118.
pag. 798. *cap.* 37. *lin.* 3. *leg.* præparati omnes
pag. 826. *cap.* 5. *lin.* 26. *adde in marg.* VI. 422.
pag. 829. *cap.* 22. *in marg. leg.* Vide ſuprà lib. 1. c. 28.
pag. 836. *cap.* 61. *adde in marg.* Concil. Epheſ. cap. 12.
pag. 841. *cap.* 97. *adde in marg.* Concil. Mogunt. an. 888. c. 22.
pag. 848. *cap.* 130. *lin.* 15. *leg.* urguentis.
pag. 856. *cap.* 167. *lin.* 2. *leg.* baptiſmalis
pag. 860. *cap.* 195. *in marg. leg.* tit. 40. c. 7.
pag. 873. *cap.* 176. *in marg. lin.* 14. *leg.* 138.
Pag. 887. cap. 305. in marg. dele quæ illhic referuntur ex Ivone, & ea transfer ad marginem capitis ſequentis.
pag. 942. *cap.* 112. *adde in marg.* Iulian. Antec. nov. 77.
Pag. 958. cap. 206. in marg. dele quæ illic afferuntur ex Capitulari anni 744. ex Iuoone & Gratiano, & ea transfer ad marginem ſequentis capitis.
pag. 964. *cap.* 146. *lin.* 6. *leg.* Forenſibus
pag. 974. *cap.* 302. *adde in marg.* Concil. Carthag. 1. c. 11.
pag. 978. *cap.* 325. *in marg. lin.* 5. *leg.* 223.
pag. 981. *cap.* 342. *adde in marg.* Doctrina Anaſtaſ. c. 4.
pag. 997. *cap.* 385. *in marg. leg.* Suprà c. 97.
Pag. 1003. cap. 409. lin. ult. expunge quæ dicuntur de ſeptimo libro.
pag. 1004. *cap.* 415. *adde in marg.* S. Bonifac. epiſt. 19.
pag. 1006. *cap.* 424. *lin.* 8. *adde in marg.* S. Bonifac. epiſt. 19.
pag. 1007. *cap.* 426. *lin.* 8. *adde in marg.* S. Bonifac. epiſt. 19.
pag. 1056. *cap.* 143. *lin.* 7. *adde in marg.* S. Bonifac. epiſt. 19. Gratian. diſt. 56. c. 10. Vide infrà Addit. IV. cap. 160.
pag. 1060. *cap.* 165. *lin.* 3. *leg.* honori
pag. 1068. *cap.* 202. *leg.* Statutum eſt
pag. 1086. *cap.* 276. *lin.* 12. *leg.* vineæ, vel ſectione meſſis, excuſſ.
pag. 1097. *cap.* 331. *in marg. lin.* 7. *leg.* Vide ſuprà lib. 6. cap. 402.
pag. 1113. *cap.* 406. *adde in marg.* Gregor. III. epiſt. 1. c. 6.
pag. 1125. *cap.* 451. *adde in marg.* S. Gregor. lib. 2. indict. 10. epiſt. 24.
Ibid. lin. 4. *adde in marg.* S. Ambroſ. lib. 5. epiſt. 20.
pag. 1126. *cap.* 452. *lin.* 7. *leg.* inviolati.
pag. 1157. *cap.* 2. *in marg. leg.* l. 78.
pag. 1161. *cap.* 31. *in lemmate leg.* De inteſtato
pag. 1171. *cap.* 76. *lin.* 3. *leg.* eccleſiaſticas
pag. 1178. *cap.* 113. *adde in marg.* Iulianus Pomer. lib. 2. de vita contempl. c. 10.
Ibidem cap. 114. *adde in marg.* Ibid. c. 9.
pag. 1197. *cap.* 24. *lin.* 18. *leg.* quæ etiam caput
pag. 1225. *cap.* 155. *in lemmate lin.* 3. *leg.* & ad officium tardis.
pag. 1226. *cap.* 160. *lin. ult. adde in marg.* S. Bonifac. epiſt. 19.
pag. 1227. *cap.* 160. *lin.* 9. *adde in marg.* Vide ſuprà lib. 7. cap. 141. pag. 1056.
Pag. 1246. cap. 18. in marg. dele quæ illic afferuntur ex evangelio Ioannis, & ea transfer ad calcem capitis ſuperioris.
Pag. 1254. cap. 13. dele quæ ex libro ſexto adnotantur in margine, & ea transfer ad marginem capitis ſequentis.
Ibid. lin. 4. *leg.* Abſtinentia ciborum in providentia ſacerdotis erit.
pag. 1255. *cap.* 9. *in lemmate leg.* perhibetur.
pag. 1266. *cap.* 5. *lin.* 3. *leg.* vivus.
pag. 1271. *cap.* 8. *lin. leg.* cujus vindictæ
pag. 1281. *cap.* 22. *lin.* 4. *leg.* ſacerdotalia Preſbyteris miniſtrare
Ibid. lin. 7. *leg.* labefacta
Poſt paginam 1284. corrige numeros ſequentium paginarum, quæ malè poſita ſunt.
pag. 1289. *cap.* 50. *lin.* 2. *leg.* cum armis
pag. 1294. *cap.* 114. *lin.* 2. *leg.* ſolemnes
Ibid. cap. 115. *lin.* 10. *leg.* caritatis.
pag. 1314. *lin.* 69. *leg.* 790.

In fine paginæ 348. *adde ſequentia.*

ALIA CAPITVLA ADDITA AD LEGEM LONGOBARDORVM.

Exeditione Bavarica & Baſilienſi.

I. VOlumus primò ut neque Abbates &c. *ut infrà in capitulis excerptis ex lege Longobardorum cap.* 39.

II. Vt ſervi, aldiones, libellarij &c. *ut infrà in eiſdem capitulis cap.* 20.

III. Volumus etiam & ſtatuimus de plateis vel cloacis curandis uniuſcujuſque civitatis de regno Italiæ pertinentibus, ut ſingulis annis curentur. Tamen non volumus quòd exinde * pandum aliquis ad partem palatij noſtri perſolvat. Sed præcipimus quatenus exactores ſingularum civitatum ſtudium habeant ne antè finiatur annus quàm plateæ & cloacæ emundentur. Et hoc unuſquiſque procurator civitatis publicè ex noſtra imperiali parte admonendo præcipiat, ne prætermiſſum fiat.

* bandum ſive bannum.

FINIS.